

به نام خدا

پردازش تصویر و بینایی ماشین

آموزش عملی پردازش تصویر:

نکات کلیدی + کدهای پایتون

مؤلف :

علیرضا شایگان

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۴)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه : شایگان، علیرضا، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور : پردازش تصویر و بینایی ماشین [کتاب]: آموزش عملی پردازش تصویر:
نکات کلیدی+کدهای پایتون/علیرضا شایگان.
مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری : ۶۱۵ص: مصور.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۵۵-۲۴۶-۴
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
عنوان دیگر : آموزش عملی پردازش تصویر: نکات کلیدی+کدهای پایتون.
موضوع : عکس پردازش -- روش های رقمی
موضوع : Image processing -- Digital techniques
موضوع : بینایی ماشین -- برنامه نویسی
موضوع : Computer vision -- Programming
موضوع : پایتون (زبان برنامه نویسی کامپیوتر)
موضوع : Python (Computer program language)
رده بندی کنگره : TA۱۶۳۲
رده بندی دیویی : ۶۲۱/۳۶۷
شماره کتابشناسی ملی : ۱۰۰۵۱۵۴۵

نام کتاب : پردازش تصویر و بینایی ماشین
(آموزش عملی پردازش تصویر: نکات کلیدی+کدهای پایتون)

مؤلف : علیرضا شایگان

ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۴

چاپ : زبرجد

قیمت : ۶۱۵۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۵۵-۲۴۶-۴

تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

انتشارات ارسطو

پیشگفتار

در عصر حاضر، جهان در حال تجربه تحولات شگرفی در زمینه فناوری‌های دیجیتال و هوش مصنوعی است. یکی از حوزه‌های برجسته و پیشرو در این انقلاب، پردازش تصویر و بینایی ماشین است که به انسان‌ها امکان می‌دهد تا کامپیوترها را برای درک و تحلیل دنیای بصری پیرامونشان به کار گیرند. این فناوری‌ها در بسیاری از جنبه‌های زندگی روزمره، از تشخیص چهره در دستگاه‌های هوشمند تا رباتیک پیشرفته، خودروهایی خودران، پزشکی و حتی هنر، نقش بسزایی ایفا می‌کنند.

هدف از نگارش این کتاب، ارائه مجموعه‌ای جامع از مفاهیم، تکنیک‌ها و ابزارهای مرتبط با پردازش تصویر و بینایی ماشین است. این اثر نه تنها برای علاقه‌مندان و پژوهشگران مبتدی طراحی شده است، بلکه به متخصصانی که به دنبال گسترش دانش و مهارت‌های خود در این حوزه هستند نیز کمک می‌کند. ساختار کتاب به گونه‌ای است که خواننده را گام‌به‌گام از مبانی اولیه به موضوعات پیشرفته هدایت می‌کند و در هر مرحله با مثال‌های کاربردی و پروژه‌های عملی، یادگیری را تسهیل می‌کند.

این کتاب شامل مباحث گوناگونی از جمله معرفی پردازش تصویر و بینایی ماشین، آشنایی با کتابخانه‌ها و ابزارهای مرتبط، تحلیل و بهبود کیفیت تصاویر، کار با فیلترهای تصویر، تشخیص اشیاء و ویژگی‌های کلیدی، ردیابی در ویدئوها، و استفاده از یادگیری ماشین برای تحلیل تصاویر است. تنوع موضوعات و گستره پوشش این کتاب، آن را به مرجعی ارزشمند برای یادگیری و استفاده عملی تبدیل کرده است.

امید است این کتاب بتواند به‌عنوان پلی میان دانش نظری و کاربرد عملی، زمینه‌ساز توسعه پروژه‌های خلاقانه و پیشرفت‌های علمی در حوزه پردازش تصویر و بینایی ماشین باشد. از تمامی خوانندگان عزیز دعوت می‌شود تا نظرات و تجربیات خود را با ما به اشتراک بگذارند و در مسیر تکامل این دانش سهیم شوند.

علیرضا شایگان

فهرست مطالب

فصل اول: پردازش تصویر و بینایی ماشین - مقدمه	۲	۱ -
پردازش تصویر (Image Processing)	۲	۱ - ۱ -
بینایی ماشین (Computer Vision)	۲	۱ - ۲ -
منشاء ایده‌های پردازش تصویر و بینایی ماشین	۳	۱ - ۳ -
نمودار رابطه بینایی ماشین (علم داده) با هوش مصنوعی	۵	۱ - ۴ -
کتابخانه‌ها و ابزارهای مختلف در پردازش تصویر و بینایی ماشین	۵	۱ - ۵ -
کتابخانه‌های پردازش تصویر	۵	۱ - ۵ - ۱ -
کتابخانه‌های بینایی ماشین	۶	۱ - ۵ - ۲ -
کتابخانه‌های یادگیری عمیق برای بینایی ماشین	۷	۱ - ۵ - ۳ -
شروع پردازش تصویر و بینایی ماشین	۹	۱ - ۶ -
استفاده از محیط Jupyter Notebook برای یادگیری پردازش تصویر	۹	۱ - ۶ - ۱ -
خواندن تصویر در محیط ژوپیتِر نوت بوک	۱۲	۱ - ۶ - ۲ -
استخراج ویژگی‌های اصلی یک تصویر	۱۴	۱ - ۶ - ۳ -
ذخیره یک تصویر در یک مسیر مشخص	۱۶	۱ - ۶ - ۴ -
نمایش صحیح کانالها در تصاویر رنگی و سیاه سفید	۱۸	۱ - ۶ - ۵ -
برش زدن قسمتی از تصویر	۲۳	۱ - ۶ - ۶ -
تجزیه و ترکیب کانال‌های رنگی تصویر با دستورات split و merge	۲۵	۱ - ۶ - ۷ -
فصل دوم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - بهبود کیفیت تصاویر	۲۸	۲ -

- ۲۸add بهبود کانال‌های رنگی تصویر با استفاده از دستور ۱-۲
- ۳۱چند سیستم رنگی رایج در پردازش تصویر و علوم کامپیوتر ۲-۲
- ۳۵تبدیل تصویر رنگی RGB به HSV و نمایش کانالهای آن ۲-۳
- ۳۹HSV اضافه کردن اشباع رنگ به تصویر رنگی ۲-۴
- ۴۱VALUE اضافه کردن به تصویر رنگی HSV و افزایش روشنایی تصویر ۲-۵
- ۴۴ترسیم مستطیل سفید در یک مربع مشکی (تابع Zeros) ۲-۶
- ۴۶ترسیم مستطیل قرمز در یک مربع آبی (تابع Zeros) ۲-۷
- ۴۸ترسیم دایره در یک مربع (تابع Zeros) ۲-۸
- ۵۰ترسیم بیضی در یک مربع (تابع Zeros) ۲-۹
- ۵۳ترکیب تصاویر و انجام عملیات منطقی بر روی آنها (bitwise) ۲-۱۰
- ۵۸برش دایره‌ای یک عکس (ایجاد قاب دور یک عکس) ۲-۱۱
- ۶۱کم کردن و اضافه کردن مقادیر پیکسل‌های یک تصویر (روشن و تیره شدن تصویر) با توابع add و subtract ۲-۱۲
- ۶۵انتخاب بخش‌هایی از یک تصویر و ترکیب با تصویر دیگر با استفاده از تابع cv2.add ۲-۱۳
- ۶۸ترکیب ۲ تصویر با انتخاب درصدی از هر تصویر با تابع cv2.addWeighted ۲-۱۴
- ۷۱تنظیم روشنایی و کنتراست تصویر با ۲ پارامتر آلفا و بتا و تابع cv2.converScaleAbs ۲-۱۵

- ۲-۱۶ - تنظیم روشنایی و کنتراست تصویر با حلقه for ۷۴
- ۲-۱۷ - ترسیم هیستوگرام تصویر (مقایسه تصاویر از نظر روشنایی و کنتراست) ۷۷
- ۳-۳ - فصل سوم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - تصحیح تصاویر ۸۱
- ۳-۳-۱ - تغییر در کنتراست و روشنایی تصویر ۸۱
- ۳-۳-۱-۱ - استفاده از تصحیح به روش گاما ۸۱
- ۳-۳-۱-۲ - مقایسه استفاده از تصحیح به روش گاما و خطی (linear transformation) روی دو تصویر مختلف ۹۲
- ۳-۳-۲ - تکنیکهای ترسیم شکل روی تصویر با کلیک موس ۹۴
- ۳-۳-۲-۱ - ترسیم نقطه روی تصویر با تک کلیک ۹۴
- ۳-۳-۲-۲ - ایجاد ابزار ترسیم در یک صفحه سیاه به کمک کلیک موس ۹۹
- ۳-۳-۲-۳ - ایجاد ابزار ترسیم در یک صفحه سیاه به کمک کلیک موس - کشیدن خط با رنگهای مختلف ۱۰۳
- ۳-۳-۲-۴ - ایجاد ابزار ترسیم در یک صفحه سیاه به کمک کلیک موس - کشیدن خط ممتد ۱۰۸
- ۳-۳-۲-۵ - ایجاد ابزار ترسیم در یک صفحه سیاه به کمک کلیک موس - ترسیم مستطیل توپر ۱۱۳
- ۳-۳-۲-۶ - ایجاد ابزار ترسیم در یک صفحه سیاه به کمک کلیک موس - ترسیم مستطیل توپر ۱۱۷
- ۳-۳-۲-۷ - ایجاد ابزار ترسیم - ترسیم شکل و پاک کردن آن ۱۲۲
- ۳-۳-۲-۸ - ایجاد ابزار ترسیم - ترکیب قابل تنظیم ۲ تصویر ۱۲۶

- ۳-۲-۹- ایجاد ابزار ترسیم - ایجاد اسلایدر برای ترکیب کانالهای رنگی ۱۳۰
- ۳-۲-۱۰- ایجاد ابزار ترسیم - ترسیم با قلم با رنگ دلخواه و تغییر سایز قلم..... ۱۳۵
- ۴- فصل چهارم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - کار با فیلم و ویدئو... ۱۳۷
- ۴-۱- فعال کردن وب کم و استفاده از تصویر و ویدئو..... ۱۳۷
- ۴-۱-۱- نمایش تصویر زنده از یک وب کم و همچنین نمایش آخرین فریم..... ۱۳۷
- ۴-۱-۲- جدا کردن کانالهای رنگی تصویر و نمایش ۳ تصویر از وب کم..... ۱۴۰
- ۴-۱-۳- نمایش فیلم با استفاده از وب کم..... ۱۴۳
- ۴-۱-۴- نمایش فیلم با استفاده از وب کم به صورت سیاه و سفید..... ۱۴۶
- ۴-۱-۵- استخراج برخی از مشخصات یک فیلم نمایش داده شده..... ۱۴۷
- ۴-۱-۶- روش دیگر برای استخراج برخی از مشخصات یک فیلم نمایش داده شده ۱۵۰
- ۴-۱-۷- لیست مربوط به پارامترهای مختلف متادیتای ویدئو در OpenCV..... ۱۵۲
- ۴-۱-۸- ضبط ویدئو از دوربین وبکم و ذخیره آن به صورت فایل ویدیویی ۱۶۲
- ۴-۱-۹- خواندن یک ویدئو و تبدیل آن به خاکستری (سیاه سفید)..... ۱۶۶
- ۴-۲- گرفتن اسکرین شات از صفحه نمایش..... ۱۶۹
- ۴-۲-۱- کار با کتابخانه ImageGrab و اسکرین شات از صفحه نمایش..... ۱۶۹
- ۴-۲-۲- کار با کتابخانه mss و اسکرین شات از صفحه نمایش..... ۱۷۱
- ۴-۳- اعمال فیلتر روی تصاویر..... ۱۷۴
- ۴-۳-۱- فیلتر آستانه‌بندی (thresholding) ساده روی تصویر..... ۱۷۴
- ۴-۳-۲- استفاده از فیلتر آستانه‌بندی (thresholding) به صورت اتوماتیک..... ۱۷۶

- ۴-۳-۳- انواع فیلتر آستانه‌بندی (thresholding) ۱۸۰
- ۴-۳-۴- اعمال حالت‌های مختلف فیلتر آستانه‌بندی (thresholding) بر روی پلاک
۱۸۶.....
- ۴-۳-۵- مقایسه ۳ روش مختلف آستانه‌بندی (thresholding) روی تصویر نویزدار
۱۸۷.....
- ۴-۳-۶- مقایسه ۳ روش مختلف آستانه‌بندی (thresholding) بر روی یک پلاک -
تصویری از تصویر اصلی، هیستوگرام‌های آن و نتایج آستانه‌گذاری (هم با مقدار ثابت و
هم با روش اوتسو) و تصویر محو شده..... ۱۹۲
- ۴-۳-۷- مقایسه تصویری از تصویر اصلی، هیستوگرام‌های آن و نتایج آستانه‌گذاری
(هم با مقدار ثابت و هم با روش اوتسو) و تصویر محو شده جدول سودوکو..... ۱۹۶
- ۴-۳-۸- بهبود تشخیص تصویر به کمک آستانه‌گذاری بر روی تصویر محو شده
جدول سودوکو..... ۲۰۰
- ۵- فصل پنجم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - کار با فیلترهای تصویر ۲۰۵
- ۵-۱- انجام عملیات مورفولوژیکی روی تصویر..... ۲۰۵
- ۵-۱-۱- کار با فیلترهای Erosion و Dilation..... ۲۰۵
- ۵-۲- برخی از اهداف و کاربردهای اصلی عملیات مورفولوژیکی عبارتند از ۲۱۰
- ۵-۲-۱- حذف نویز..... ۲۱۰
- ۵-۲-۲- پر کردن حفره‌ها..... ۲۱۰
- ۵-۲-۳- بازیابی لبه‌ها..... ۲۱۰
- ۵-۲-۴- جدا کردن اشیاء متصل به هم..... ۲۱۰
- ۵-۲-۵- تجزیه و تحلیل شکل و ساختار..... ۲۱۰

- ۶-۲-۵ استخراج ویژگی‌های خاص..... ۲۱۱
- ۷-۲-۵ انواع اصلی عملیات مورفولوژیکی..... ۲۱۱
- ۵-۲-۸ توخالی کردن تصویر با فیلترهای Erosion و Dilation - تفریق ۲ تصویر
..... ۲۱۲
- ۵-۲-۹ کار با فیلترهای Erosion و Dilation با ایجاد کرنل دلخواه..... ۲۱۴
- ۵-۲-۱۰ حذف نقاط پراکنده داخل تصویر با فیلتر Opening (باز کردن)..... ۲۱۷
- ۵-۲-۱۱ حذف نقاط پراکنده روی تصویر با فیلتر Closing..... ۲۲۰
- ۵-۳-۳ لیبل گذاری روی تصویر..... ۲۲۳
- ۵-۳-۱ نشان دادن عوارض گوناگون یک تصویر با رنگهای مختلف..... ۲۲۳
- ۵-۳-۲ نشان دادن عوارض گوناگون یک تصویر با اتصال ۴ و ۸..... ۲۲۸
- ۵-۳-۳ کشیدن خط دور عوارض گوناگون یا پرکردن هر عارضه مشخص به صورت دلخواه (با رنگ مشخص)..... ۲۳۲
- ۵-۴-۵ ایجاد یک کانتور بیرونی دور نقاط (یک تصویر سیاه و ۱۰ دایره تصادفی سبز رنگ)..... ۲۴۳
- ۵-۵-۵ ایجاد یک کانتور بیرونی دور شکل (ترسیم کانتور دور شکل و دور نقاط)..... ۲۴۸
- ۵-۶-۵ تشخیص یک متن در یک صفحه سفید و ترسیم کانتور بیرونی دور متن..... ۲۵۲
- ۵-۶-۱ کشیدن خط یا کانتور دور کلمات و کانتور بیرونی..... ۲۶۰
- ۶- فصل ششم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - کار با فیلترهای رنگ.... ۲۶۶

- ۶-۱- پیدا کردن دوایر باز در تصویر (مثل سکه‌های مجزا از هم) ۲۶۶
- ۶-۱-۱- پیدا کردن سکه در تصویر و کشیدن خط دور آنها ۲۶۶
- ۶-۱-۲- پیدا کردن سکه در تصویر و کشیدن خط دور آنها - بهبود سکه‌یابی ... ۲۷۰
- ۶-۱-۳- پیدا کردن سکه در تصویر و کشیدن خط دور آنها - افزایش دقت سکه‌یابی
..... ۲۷۳
- ۶-۲- ایجاد طیف رنگی HSV ۲۷۶
- ۶-۳- تشخیص یک رنگ خاص در تصویر به کمک طیف رنگی HSV ۲۸۰
- ۶-۳-۱- تشخیص سبب زرد در تصویر با کمک طیف رنگی HSV ۲۸۰
- ۶-۳-۲- تشخیص و نمایش سبب قرمز در تصویر با کمک طیف رنگی HSV .. ۲۸۴
- ۶-۴- نمایش کانال‌های رنگی (۳ کانال آبی و سبز و قرمز) در طیف رنگی مختلف
..... ۲۸۹
- ۶-۴-۱- نمایش کانال‌های رنگی (۳ کانال آبی و سبز و قرمز) در طیف رنگی RGB
..... ۲۸۹
- ۶-۴-۲- نمایش کانال‌های رنگی (۳ کانال آبی و سبز و قرمز) در طیف رنگی HSV
..... ۲۹۱
- ۶-۴-۳- نمایش کانال‌های رنگی (۳ کانال آبی و سبز و قرمز) در طیف رنگی LAB
..... ۲۹۳
- ۶-۴-۴- نمایش کانال‌های رنگی (۳ کانال آبی و سبز و قرمز) در طیف رنگی YCrCb
..... ۲۹۵
- ۶-۵- پیدا کردن رنگ خاص در یک ویدئو ۲۹۷
- ۶-۵-۱- پیدا کردن درب بطری با رنگ آبی در یک فیلم ۲۹۷

- ۶-۵-۲- پیدا کردن رنگ آبی در وب کم ۳۰۱
- ۶-۵-۳- پیدا کردن درب بطری با رنگ آبی در یک فیلم و کشیدن خط دور آن ۳۰۲
- ۶-۶- ترسیم هیستوگرام تصویر ۳۰۶
- ۶-۶-۱- ترسیم هیستوگرام از یک مجموعه اعداد ۳۰۶
- ۶-۶-۲- ترسیم هیستوگرام یک شکل ۳۰۸
- ۶-۶-۳- مقایسه هیستوگرام یک تصویر در ۳ شدت نور (کم، متوسط و زیاد) .. ۳۱۲
- ۶-۶-۴- ترسیم هیستوگرام فراوانی شدت هر پیکسل یک تصویر ۳۱۵
- ۷- فصل هفتم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - افزایش کیفیت تصویر و یافتن جزئیات در تصاویر ۳۲۱
- ۷-۱- افزایش کیفیت تصویر و یافتن جزئیات در تصاویر (بخصوص تصاویر پزشکی) ۳۲۱
- ۷-۱-۱- بهبود کنتراست تصاویر و یافتن جزئیات با equalized HIST ۳۲۱
- ۷-۱-۲- بهبود کنتراست تصاویر و یافتن جزئیات با createCLAHE ۳۲۴
- ۳-۱-۷- مقایسه بهبود کنتراست تصویر به روش فوق ۳۲۷
- ۴-۱-۷- اعمال ۲ روش بهبود کنتراست بر روی باندهای تصویر RGB و مقایسه هیستوگرام آنها ۳۳۰
- ۷-۱-۵- مقایسه هیستوگرام‌های دو تصویر مختلف (یکی بزرگ‌تر و دیگری کوچک‌تر) قبل و بعد از از تکنیک نرمال‌سازی ۳۳۶
- ۷-۱-۶- مقایسه هیستوگرام‌ها با روشهای مختلف ۳۴۰
- ۷-۱-۷- افزایش وضوح تصویر (شارپ کردن با استفاده از کرنل و فیلتر D2) .. ۳۴۳

- ۷- ۱- ۸- مات کردن تصویر با استفاده از کرنل و فیلتر D_2 ۳۴۶
- ۷- ۱- ۹- افزایش کیفیت و وضوح تصویر با ترکیب کرنل‌ها..... ۳۴۶
- ۲- ۷- انتخاب کرنل بر روی تصویر..... ۳۴۷
- ۷- ۳- تشخیص شی در تصویر (Object detection)..... ۳۵۱
- ۱- ۳- ۷- تشخیص شی در تصویر با تکنیک‌های لبه‌یابی..... ۳۵۱
- ۷- ۳- ۲- لبه‌یابی در تصویر با فیلتر زویل..... ۳۵۳
- ۷- ۳- ۳- بهبود لبه‌یابی در تصویر با فیلتر زویل..... ۳۵۶
- ۷- ۳- ۴- اعمال فیلتر لاپلاسی (Laplacian) برای تشخیص لبه‌ها..... ۳۶۰
- ۷- ۳- ۵- الگوریتم Canny برای تشخیص دقیق لبه‌های تصویر..... ۳۶۴
- ۷- ۳- ۶- استخراج لبه‌های تصویر در فیلم..... ۳۶۷
- ۴- ۷- مقایسه الگوریتم‌های لبه‌یابی..... ۳۷۰
- ۸- فصل هشتم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - بهبود کیفیت تصاویر.. ۳۷۵
- ۸- ۱- محاسبه میزان وضوح یا شارپنس (sharpness) تصاویر..... ۳۷۵
- ۸- ۱- ۱- محاسبه میزان وضوح یا شارپنس (sharpness) در تصویر..... ۳۷۵
- ۸- ۱- ۲- محاسبه میزان وضوح یا شارپنس (sharpness) در ویدئو..... ۳۷۷
- ۲- ۸- رسم خطوط در تصویر..... ۳۷۹
- ۱- ۲- ۸- تشخیص خطوط روی صفحه سودکو و ترسیم آن با استفاده از Canny..... ۳۷۹
- ۸- ۲- ۲- رسم خطوط در تصویر - ترسیم خطوط بزرگراه..... ۳۸۲
- ۸- ۲- ۳- ترسیم خطوط اطراف دایره‌های تصویر..... ۳۸۶

- ۸-۲-۴ - ترسیم خطوط و شمارش دایره‌های یک تصویر..... ۳۹۰
- ۸-۲-۵ - شناسایی و تفکیک دایر بهم چسبیده - ترسیم خطوط و شمارش آنها
۳۹۳.....
- ۳-۸ - ترکیب تصاویر..... ۳۹۹
- ۸-۳-۱ - ترکیب تصاویر با زمان‌های مختلف نوردهی به منظور تولید یک تصویر
HDR (High Dynamic Range)..... ۳۹۹
- ۸-۳-۲ - ترکیب دو تصویر (blending) با تابع combine و با استفاده از وزن‌دهی
(weighted blending)..... ۴۰۳
- ۸-۳-۳ - استفاده از کتابخانه‌های OpenCV و Matplotlib، در فرآیند افزودن تصویر
یک هواپیما (یا بخشی از آن) به تصویری دیگر..... ۴۰۷
- ۹- فصل نهم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - جزئیات تصاویر و درونیایی
۴۱۳.....
- ۹-۱ - الگوریتم‌های طبقه‌بندی در یادگیری ماشین..... ۴۱۳
- ۹-۲ - اعمال تغییرات بر روی تصویر..... ۴۱۷
- ۹-۲-۱ - محاسبه تعداد رنگ‌های غالب در تصویر در کلاسه دلخواه با کمک الگوریتم
KMeans..... ۴۱۷
- ۹-۲-۲ - ماتریس انتقال و کشیدن تصویر به سمت خاص..... ۴۲۲
- ۹-۲-۳ - ماتریس تبدیل افین (Affine Transformation Matrix)..... ۴۲۴
- ۹-۲-۴ - ماتریس چرخش تصویر..... ۴۲۶
- ۹-۲-۵ - چرخش و کوچک کردن تصویر..... ۴۲۹
- ۹-۲-۶ - چرخش ۱۸۰ درجه‌ای تصویر..... ۴۳۲

- ۹-۲-۷ Flip کردن تصویر..... ۴۳۲
- ۹-۲-۸ تغییر اندازه تصویر..... ۴۳۳
- ۹-۲-۹ چرخش، جابجایی و تغییر سایز همزمان یک تصویر..... ۴۳۵
- ۳-۹-۹ روش‌های درونیایی در پردازش تصویر..... ۴۳۷
- ۹-۳-۱ تغییر اندازه تصویر با ۳ روش درونیایی..... ۴۴۰
- ۹-۳-۲ تبدیل Affine افاین روی تصویر جهت انتقال، چرخش، مقیاس‌دهی، و تغییر شکل..... ۴۴۳
- ۳-۳-۹ ترسیم نقاط بر روی تصویر..... ۴۴۵
- ۹-۳-۴ ترنسفورم یک شکل براساس نقاط کاربر (مثل ژئورفرنس کردن نقشه و عکس)..... ۴۴۸
- ۹-۴-۹ الگوریتم ORB (Oriented FAST and Rotated BRIEF) برای یافتن و مقایسه ویژگی‌های کلیدی بین دو تصویر و تطبیق ویژگی‌ها با استفاده از BFMatcher (Brute-Force Matcher)..... ۴۵۲
- ۱۰-۱ فصل دهم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - یادگیری ماشین..... ۴۵۶
- ۱-۱۰-۱ یافتن تصویر از بین مجموعه تصاویر با تکنیک‌های یادگیری ماشین..... ۴۵۶
- ۱-۱۰-۱ انطباق تصاویر با تکنیک یادگیری ماشین SIFT..... ۴۵۶
- ۱۰-۲-۱ ایجاد ماسک بر روی تصویر برای انتخاب و برش مناسب تصویر..... ۴۶۲
- ۱۰-۳-۱ بهبود بخش‌بندی تصویر به صورت دستی نقاط پس‌زمینه و پیش‌زمینه تصویر برای برش قسمت‌هایی از یک تصویر با دستور GrabCut..... ۴۶۶
- ۱۰-۴-۱ تبدیل پرسکتیو: دستور wrap کردن و تنظیم تصویر..... ۴۷۲

- ۵-۱۰ استفاده از الگوریتم‌های گوشه‌یابی..... ۴۷۵
- ۱۰-۵-۱- شناسایی گوشه‌ها (corners) در یک تصویر با استفاده از الگوریتم Harris
Corner Detection ۴۷۵
- ۱۰-۵-۲- شناسایی نقاط ویژگی (feature points) در یک تصویر با استفاده از
الگوریتم Good Features to Track ۴۷۹
- ۱۰-۵-۳- شناسایی و نمایش نقاط کلیدی (keypoints) در یک تصویر با استفاده از
الگوریتم SIFT (Scale-Invariant Feature Transform) ۴۸۲
- ۴-۵-۱۰ شناسایی نقاط کلیدی و تطبیق آنها بین دو تصویر با استفاده از الگوریتم
SIFT (Scale-Invariant Feature Transform) ۴۸۵
- ۱۱- فصل یازدهم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - استفاده از داده‌های تصویر
برای تحلیل ۴۹۱
- ۱-۱۱ استفاده از داده‌های تصویر برای تحلیل ۴۹۱
- ۱-۱-۱۱ تحلیل لبه‌های تصویر یا ویژگی‌های مرتبط با آن ۴۹۱
- ۲-۱۱ الگوریتم یادگیری ماشین مبتنی بر ویژگی‌ها برای تشخیص اشیاء ۴۹۹
- ۱۱-۲-۱- شناسایی افراد در تصویر با استفاده از ویژگی‌های HOG (Histogram of
Oriented Gradients) و یک SVM پیش‌آموزش دیده ۴۹۹
- ۱۱-۳- مبنای تشخیص چهره و چشم در برنامه مبتنی بر الگوریتم‌های Haar
Cascade ۵۰۳
- ۱۱-۳-۱- شناسایی چهره‌ها در یک تصویر با استفاده از الگوریتم یادگیری ماشین مبتنی
بر ویژگی‌ها برای تشخیص اشیاء Haar Cascade ۵۰۷

- ۱۱-۳-۲- شناسایی چهره‌ها و چشم‌ها در یک تصویر با استفاده از مدل‌های Haar Cascade ۵۱۱
- ۱۱-۳-۳- شناسایی چهره‌ها و چشم‌ها در ورودی وب‌کم ۵۱۵
- ۴-۱۱- ردیابی حرکت نقاط کلیدی در یک ویدیو ۵۱۹
- ۱۱-۴-۱- ردیابی حرکت نقاط کلیدی در یک ویدیو با استفاده از الگوریتم Lucas-Kanade Optical Flow - ردیابی نقاط مشخص در یک ویدئو با استفاده از روش "Optical Flow" جریان نوری ۵۱۹
- ۱۱-۴-۲- محاسبه و نمایش جریان اپتیکی (Optical Flow) بین دو فریم متوالی در یک ویدیو ۵۲۸
- ۱۱-۴-۳- محاسبه و نمایش جریان اپتیکی (Optical Flow) در ویدیو ۵۳۴
- ۱۲- فصل دوازدهم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - پردازش ویدئو ۵۴۱
- ۱-۱۲-۱- ردیابی اشیاء در ویدئو ۵۴۱
- ۱-۱-۱۲-۱- ردیابی اشیاء در یک ویدئو و استفاده از الگوریتم Background Subtraction ۵۴۱
- ۱۲-۱-۲- تشخیص پیش‌زمینه و پردازش ویدئو و استفاده از عملیات مورفولوژیکی erosion و dilation برای حذف نویزها و تقویت ماسک پیش‌زمینه ... ۵۴۴
- ۱۲-۱-۳- تشخیص تغییرات پس‌زمینه از طریق دوربین زنده (وب‌کم) ۵۵۰
- ۱۲-۱-۴- ردیابی اشیاء در یک ویدئو از الگوریتم MeanShift ۵۵۴
- ۱۲-۱-۵- ردیابی اشیاء در یک ویدئو از الگوریتم CamShift ۵۶۰
- ۶-۱-۱۲- ردیابی شیء در ویدئو با استفاده از OpenCV و انتخاب نوع Tracker ۵۶۵

- ۱۲-۲- شناسایی شیء در یک تصویر با استفاده از مدل GoogLeNet که با Caffe
 ۵۷۴.....
- ۱۳- فصل سیزدهم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - خواندن داخل تصاویر
 ۵۸۱.....
- ۱- ۱۳- شناسایی متن داخل تصویر..... ۵۸۱
- ۱- ۱- ۱۳- ردیابی اعداد در تصویر..... ۵۸۱
- ۲- ۱- ۱۳- بهبود ردیابی اعداد در تصویر و حذف نویز..... ۵۸۵
- ۱۳-۲- اپلیکیشن ساده Paint را با استفاده از OpenCV..... ۵۸۸

فصل اول

پردازش تصویر و بینایی ماشین – مقدمه

۱- فصل اول: پردازش تصویر و بینایی ماشین - مقدمه

پردازش تصویر و بینایی ماشین هر دو به تحلیل و تفسیر داده‌های تصویری مربوط می‌شوند، اما تفاوت‌هایی نیز دارند :

۱-۱ پردازش تصویر (Image Processing)

- تعریف : پردازش تصویر به تکنیک‌ها و الگوریتم‌هایی اشاره دارد که بر روی تصاویر دیجیتال اعمال می‌شود تا اطلاعاتی از تصویر استخراج شود یا کیفیت تصویر بهبود یابد.

- هدف: هدف اصلی پردازش تصویر معمولاً بهبود کیفیت تصویر، فیلتر کردن نویز، شفاف‌سازی و یا استخراج ویژگی‌های خاص از تصویر است.

- کاربردها : شامل کاربردهایی مانند فیلتر کردن تصاویر، تشخیص لبه‌ها، فشرده‌سازی تصویر و تصحیح رنگ

۱-۲ بینایی ماشین (Computer Vision)

- تعریف : بینایی ماشین به سیستمی اشاره دارد که قادر است از طریق پردازش تصویر و الگوریتم‌های پیچیده، درک و تحلیل معنایی از تصاویر یا ویدیوها انجام دهد.

- هدف: هدف بینایی ماشین این است که به سیستم‌ها اجازه دهد تا تصاویر و ویدیوها را مانند انسان‌ها درک کنند و تصمیم‌گیری کنند.

- کاربردها: شامل شناسایی اشیاء، تشخیص چهره، تحلیل حرکت، ویدئو آنالیز و استنباط معنایی از تصاویر.

به طور کلی، پردازش تصویر بیشتر بر روی تکنیک‌های پایه‌ای و بهبود کیفیت تصویر تمرکز دارد، در حالی که بینایی ماشین به دنبال درک و تحلیل معنایی تصاویر و ویدیوها به صورت پیچیده‌تر و عمیق‌تر است.

۱-۳- منشاء ایده‌های پردازش تصویر و بینایی ماشین

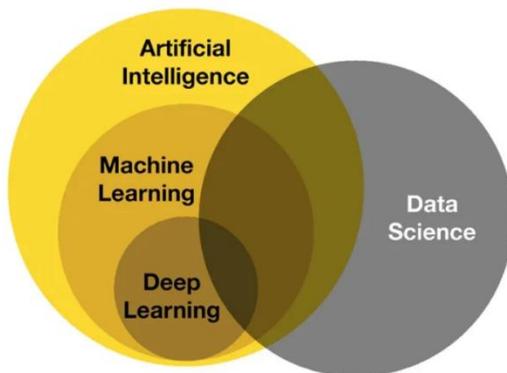
ایده‌های پردازش تصویر و بینایی ماشین از تلاش‌ها برای شبیه‌سازی و بهبود توانایی‌های بصری انسان‌ها در کامپیوترها و سیستم‌های هوش مصنوعی نشأت گرفته است. برخی از منابع و پیشینه‌های اصلی این ایده‌ها عبارتند از:

۱. مطالعه سیستم‌های بینایی زیستی: محققان از سیستم‌های بینایی در طبیعت، به ویژه چشم و مغز انسان، الهام گرفته‌اند. تلاش‌ها برای درک چگونگی پردازش و تحلیل تصاویر توسط سیستم‌های زیستی، به توسعه الگوریتم‌ها و تکنیک‌های پردازش تصویر و بینایی ماشین کمک کرده است.

۲. پیشرفت‌های ریاضی و محاسباتی: توسعه روش‌های ریاضی و محاسباتی، از جمله تحلیل فوریه، تبدیل‌های ماتریسی و فیلترهای دیجیتال، به پردازش و تحلیل تصاویر دیجیتال کمک کرده است.

۳. تحقیقات علمی و دانشگاهی : تحقیقات اولیه در زمینه بینایی ماشین و پردازش تصویر در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی علمی آغاز شد. این تحقیقات شامل کار بر روی الگوریتم‌های شناسایی الگو، پردازش تصویر دیجیتال و تحلیل تصاویر بود.
۴. پیشرفت‌های فناوری و سخت‌افزار : با پیشرفت‌های فناوری، از جمله توسعه دوربین‌های دیجیتال، سنسورها و قدرت پردازش کامپیوترها، امکان پردازش و تحلیل داده‌های تصویری به صورت سریع و دقیق فراهم شد.
۵. پروژه‌های کاربردی و صنعتی : نیازهای عملی و صنعتی، مانند سیستم‌های نظارت تصویری، شناسایی خودروها و تشخیص چهره، به توسعه تکنیک‌های پردازش تصویر و بینایی ماشین کمک کرد. این پروژه‌ها نیاز به الگوریتم‌های دقیق و کارآمد برای تحلیل داده‌های تصویری را به وجود آوردند.
- به طور کلی، ترکیبی از مطالعات علمی، پیشرفت‌های فناوری و نیازهای عملی به شکل‌گیری و توسعه پردازش تصویر و بینایی ماشین منجر شد.

۱-۴- نمودار رابطه بینایی ماشین (علم داده) با هوش مصنوعی

شکل ۱- نمودار رابطه بینایی ماشین (علم داده) با هوش مصنوعی

۱-۵- کتابخانه‌ها و ابزارهای مختلف در پردازش تصویر و بینایی ماشین

در پردازش تصویر و بینایی ماشین، کتابخانه‌ها و ابزارهای مختلفی وجود دارند که می‌توانند در پیاده‌سازی الگوریتم‌ها و مدل‌های پیچیده کمک کنند. در اینجا به معرفی برخی از کتابخانه‌های رایج در این حوزه‌ها پرداخته می‌شود.

۱-۵-۱- کتابخانه‌های پردازش تصویر

1- OpenCV

- یکی از قدرتمندترین و پرکاربردترین کتابخانه‌ها برای پردازش تصویر و بینایی ماشین. OpenCV ابزارها و الگوریتم‌های مختلفی برای عملیات‌های پایه‌ای و پیچیده تصویر فراهم می‌کند.

- زبان‌ها : پایتون و ++C و Java

2- Pillow (PIL)

- کتابخانه‌ای ساده و راحت برای پردازش تصویر در Pillow برای کارهای ابتدایی مانند بارگذاری، ذخیره و اصلاح تصاویر مناسب است.
- زبان‌ها: پایتون

3- scikit-image

- یک کتابخانه قدرتمند برای پردازش تصویر که به عنوان بخشی از مجموعه scikit-learn توسعه داده شده است. این کتابخانه شامل ابزارهایی برای تحلیل تصویر و الگوریتم‌های پردازش تصویر است.
- زبان‌ها: پایتون

۱- ۵- ۲- کتابخانه‌های بینایی ماشین

1- OpenCV

- علاوه بر پردازش تصویر، OpenCV ابزارهای پیشرفته‌ای برای بینایی ماشین، از جمله شناسایی اشیاء، تشخیص چهره و تحلیل ویدیو فراهم می‌کند.
- زبان‌ها: پایتون و ++C و Java

2- dlib

- توضیحات کتابخانه‌ای قدرتمند برای بینایی ماشین و یادگیری ماشین که شامل الگوریتم‌های شناسایی چهره، شبیه‌سازی مدل‌های بینایی و ویژگی‌های دیگر است.
- زبان‌ها: پایتون و ++C

3- SimpleCV

- توضیحات یک فریم‌ورک ساده و کاربرپسند برای بینایی ماشین در که به تسهیل فرآیند توسعه پروژه‌های بینایی ماشین کمک می‌کند.
- زبان‌ها : پایتون

۱- ۵- ۳- کتابخانه‌های یادگیری عمیق برای بینایی ماشین

1- TensorFlow

- یک فریم‌ورک متن باز برای یادگیری ماشین و یادگیری عمیق که توسط Google توسعه داده شده است. TensorFlow ابزارهای پیشرفته‌ای برای ساخت و آموزش مدل‌های بینایی ماشین فراهم می‌کند.
- زبان‌ها : پایتون و ++C و Java

2- Keras

- یک API سطح بالا برای یادگیری عمیق که می‌تواند بر روی TensorFlow و دیگر فریم‌ورک‌ها اجرا شود. Keras طراحی ساده‌ای دارد و برای توسعه سریع مدل‌های یادگیری عمیق مناسب است.
- زبان‌ها : پایتون

3- PyTorch

- فریم‌ورکی برای یادگیری عمیق که توسط Facebook توسعه داده شده است. PyTorch به خاطر قابلیت‌های داینامیک و تسهیل در پیاده‌سازی مدل‌های پیچیده، محبوبیت زیادی دارد.
- زبان‌ها: پایتون و ++C

4- Fastai

- یک کتابخانه یادگیری عمیق که بر روی PyTorch ساخته شده است و به منظور ساده‌سازی فرآیند آموزش و توسعه مدل‌های یادگیری عمیق طراحی شده است.
 - زبان‌ها: پایتون
- این کتابخانه‌ها ابزارهای قدرتمندی هستند که در پردازش تصاویر، توسعه سیستم‌های بینایی ماشین و پیاده‌سازی مدل‌های یادگیری عمیق کمک خواهند کرد.

۱-۶- شروع پردازش تصویر و بینایی ماشین

۱-۶-۱- استفاده از محیط Jupyter Notebook برای یادگیری پردازش تصویر

استفاده از Jupyter Notebook برای پردازش تصویر مزایای زیادی دارد که آن را به یک ابزار محبوب برای این کار تبدیل کرده است. در اینجا به دلایل کلیدی برای استفاده از Jupyter Notebook در پردازش تصویر اشاره می‌شود

۱. توسعه تعاملی و مرحله به مرحله

– در Jupyter Notebook، می‌توان کد را به صورت مرحله به مرحله اجرا کرد و در هر مرحله نتایج را به صورت فوری مشاهده نمود. این قابلیت، این امکان را می‌دهد که هر تغییر در کد را سریعاً بررسی و ارزیابی کرد. در پردازش تصویر، مشاهده مستقیم خروجی پردازش (مانند فیلترها، تشخیص لبه‌ها، و غیره) می‌تواند بسیار مفید باشد.

– مزیت: سریع‌تر، اشکال‌زدایی و اصلاح کدها.

۲. نمایش گرافیکی و تجسم بصری

– Jupyter Notebook قابلیت ادغام ساده با ابزارهای تجسم داده مانند Matplotlib و OpenCV را دارد. می‌توان تصاویر و نتایج پردازش تصویر را مستقیماً درون

نوت‌بوک نمایش داد، بدون نیاز به ذخیره کردن و باز کردن مجدد فایل‌ها در ابزارهای دیگر.

– مزیت : تجسم و تحلیل فوری تصاویر و داده‌های بصری.

۳. محیط آموزشی و تحقیقاتی مناسب

– Jupyter Notebook یک محیط عالی برای یادگیری و تحقیق است. به‌خاطر طبیعت تعاملی آن، بسیاری از دانشجویان و محققان از آن برای یادگیری پردازش تصویر و انجام پروژه‌های تحقیقاتی استفاده می‌کنند. می‌توان تکه‌های کد را نوشته و آن‌ها را آزمایش کرده و در صورت نیاز توضیحات متنی به همراه تصاویر اضافه نمود.

– مزیت : تسهیل یادگیری و مستندسازی پروژه‌ها.

۴. مستندسازی همزمان با کد

– می‌توان همراه با کدها، یادداشت‌ها، توضیحات، فرمول‌ها، و تفسیرهای متنی را در نوت‌بوک قرار داد. این ویژگی برای پروژه‌های تحقیقاتی یا آموزشی که نیاز به توضیح هر مرحله دارند، بسیار مفید است.

– مزیت : ایجاد مستندات جامع همراه با کد که درک فرآیندهای پردازش تصویر را آسان‌تر می‌کند.

۵. پشتیبانی از کتابخانه‌های قدرتمند

– Jupyter Notebook از کتابخانه‌های مختلف پایتون مانند OpenCV، scikit-image، Pillow و TensorFlow به خوبی پشتیبانی می‌کند. این کتابخانه‌ها ابزارهای قدرتمندی برای پردازش تصویر و بینایی ماشین فراهم می‌کنند.

– مزیت: استفاده راحت و یکپارچه از طیف گسترده‌ای از ابزارهای پردازش تصویر.

۶. قابلیت به اشتراک گذاری آسان

– فایل‌های Jupyter Notebook با پسوند ipynb ذخیره می‌شوند و می‌توانند به راحتی در بین همکاران به اشتراک گذاشته شوند. همچنین امکان استفاده از پلتفرم‌هایی مانند Google Colab برای اجرای نوت‌بوک‌ها در محیط‌های ابری وجود دارد.

– مزیت: تسهیل همکاری تیمی و به اشتراک‌گذاری کد و نتایج پردازش تصویر.

۷. توسعه مدل‌های یادگیری ماشین و یادگیری عمیق

– بسیاری از پروژه‌های پردازش تصویر نیاز به استفاده از تکنیک‌های یادگیری ماشین و یادگیری عمیق دارند. Jupyter Notebook به دلیل سازگاری بالا با کتابخانه‌هایی مانند TensorFlow و PyTorch و قابلیت آموزش و تست مدل‌ها در همان محیط، انتخابی عالی برای توسعه مدل‌های بینایی ماشین است.

– مزیت: اجرای مدل‌های پیچیده یادگیری ماشین و بینایی ماشین و پردازش تصویر.

Jupyter Notebook به دلیل قابلیت‌های تعاملی، تجسم بصری و پشتیبانی از کتابخانه‌های پیشرفته، به محیطی بسیار مناسب برای پردازش تصویر تبدیل شده است. این محیط این امکان را می‌دهد تا کدها را به راحتی اجرا کرده، نتایج را مشاهده نموده و فرآیندهای مختلف به طور موثر بررسی و تحلیل گردد.

۱-۶-۲- خواندن تصویر در محیط ژوپیتِر نوت بوک

برای خواندن و نمایش تصویر در محیط Jupyter Notebook، می‌توان از کتابخانه‌های مختلفی مانند OpenCV، Pillow (PIL) و Matplotlib استفاده نمود. در اینجا چند روش رایج برای خواندن و نمایش تصویر آورده شده است:

۱. استفاده از Pillow (PIL)

```
from PIL import Image
import matplotlib.pyplot as plt

image = Image.open('path_to_your_image.jpg')

plt.imshow(image)

plt.axis('off')
plt.show()
```

خواندن تصویر

نمایش تصویر

حذف محورها

۲. استفاده از OpenCV

```
import cv2
import matplotlib.pyplot as plt
```

خواندن تصویر با OpenCV

```
image = cv2.imread('path_to_your_image.jpg')
```

OpenCV تصاویر را در فضای رنگی BGR باز می‌کند، برای تبدیل به RGB :

```
image_rgb = cv2.cvtColor(image, cv2.COLOR_BGR2RGB)
```

نمایش تصویر

```
plt.imshow(image_rgb)
```

حذف محورها

```
plt.axis('off')
```

```
plt.show()
```

۳. استفاده از Matplotlib (به‌تنهایی)

```
import matplotlib.pyplot as plt
import matplotlib.image as mpimg
```

خواندن تصویر

```
image = mpimg.imread('path_to_your_image.jpg')
```

نمایش تصویر

```
plt.imshow(image)
```

حذف محورها

```
plt.axis('off')
```

```
plt.show()
```

نکات

- به جای 'path_to_your_image.jpg' باید مسیر فایل تصویری را وارد نمود.
- کتابخانه Pillow برای کارهای ساده مانند باز کردن و نمایش تصاویر بسیار کاربرپسند است.
- OpenCV قابلیت‌های بیشتری برای پردازش تصویر و تحلیل‌های پیچیده‌تر ارائه می‌دهد.

۱-۶-۳- استخراج ویژگی‌های اصلی یک تصویر

استخراج اطلاعات مختلف درباره یک تصویر مانند اندازه (ابعاد)، نوع (فرمت داده‌ها) و سایر ویژگی‌های مرتبط برای استخراج اطلاعات مختلف درباره یک تصویر مانند اندازه (ابعاد)، نوع (فرمت داده‌ها) و سایر ویژگی‌های مرتبط، می‌توان از OpenCV و توابع مرتبط در این کتابخانه استفاده نمود. در اینجا نحوه استخراج اطلاعاتی مانند اندازه تصویر، نوع داده‌ها و تعداد کانال‌ها آورده شده است:

۱. اندازه تصویر (ابعاد)

- برای بدست آوردن اندازه تصویر (عرض و ارتفاع)، از خاصیت shape استفاده می‌شود.

۲. نوع تصویر (نوع داده‌ها)

– نوع داده‌های پیکسل‌های تصویر را می‌توان با استفاده از تابع `dtype` بدست آورد.

۳. تعداد کانال‌ها

– تصویر می‌تواند یک تصویر رنگی (با ۳ کانال) یا خاکستری (با ۱ کانال) باشد. با

استفاده از خاصیت `shape` می‌توان تعداد کانال‌ها را نیز بدست آورد.

کد نمونه برای استخراج ویژگی‌های اصلی یک تصویر :

```
import cv2
```

خواندن تصویر

```
image = cv2.imread('path_to_image.jpg')
```

بدست آوردن ابعاد تصویر (ارتفاع، عرض و تعداد کانال‌ها)

```
height, width, channels = image.shape
```

بدست آوردن نوع داده‌های پیکسل‌ها

```
image_type = image.dtype
```

چاپ اطلاعات تصویر

```
print(f'ابعاد تصویر : {width}x{height}')
```

```
print(f'تعداد کانال‌ها : {channels}')
```

```
print(f'نوع داده‌های تصویر : {image_type}')
```

توضیحات

۱. ابعاد تصویر : ویژگی shape تصویر را برمی گرداند که به ترتیب شامل (height, width, channels) است.

- height (ارتفاع) : تعداد پیکسل های عمودی تصویر.
- width (عرض) : تعداد پیکسل های افقی تصویر.
- channels : تعداد کانال های تصویر. برای تصاویر رنگی (RGB) معمولاً ۳ و برای تصاویر خاکستری ۱ است.

۲. نوع داده ها : نوع داده های پیکسل ها (مثلاً uint8 برای مقادیر ۰ تا ۲۵۵) که نشان دهنده نوع داده مورد استفاده برای هر پیکسل است.

این اطلاعات می تواند برای پردازش های بعدی مانند تغییر اندازه تصویر، فیلترگذاری، یا تحلیل های پیچیده تر در پردازش تصویر مفید باشد.

۱-۶-۴- ذخیره یک تصویر در یک مسیر مشخص

برای ذخیره یک تصویر در یک مسیر مشخص با استفاده از OpenCV، می توان از تابع `cv2.imwrite()` استفاده نمود. این تابع این امکان را می دهد تصویر پردازش شده یا اصلاح شده را در قالب فایل (مانند JPG یا PNG) ذخیره نمود.

کد نمونه برای ذخیره تصویر

```
import cv2
```

خواندن تصویر

```

image = cv2.imread('path_to_image.jpg')
پردازش تصویر (مثلاً تبدیل به تصویر خاکستری)

gray_image = cv2.cvtColor(image, cv2.COLOR_BGR2GRAY)
مسیر ذخیره‌سازی تصویر

save_path = 'path_to_save_image/gray_image.jpg'
ذخیره تصویر در مسیر مشخص

cv2.imwrite(save_path, gray_image)
print(f"ذخیره شد {save_path} تصویر با موفقیت در ")

```

توضیحات

۱. `cv2.imread()`: تصویر را از مسیر مشخص می‌خواند.
۲. `cv2.cvtColor()`: برای تبدیل تصویر به فضای رنگی مورد نظر (در اینجا خاکستری).
۳. `cv2.imwrite()`: تصویر را در مسیر مشخص ذخیره می‌کند. تابع دو پارامتر می‌گیرد :

- پارامتر اول: مسیر ذخیره (به همراه نام و فرمت فایل، مانند `jpg` یا `png`).
- پارامتر دوم: تصویر که باید ذخیره شود (تصویر پردازش شده).

نکات

- فرمت تصویر در هنگام ذخیره‌سازی با توجه به پسوند فایل تعیین می‌شود. برای مثال، اگر پسوند `jpg` باشد، تصویر به فرمت `JPG` ذخیره می‌شود.

○ مطمئن شوید که مسیر ذخیره‌سازی صحیح است و دسترسی لازم برای نوشتن در آن دارید.

با این روش، می‌توان تصاویر پردازش‌شده خود را به راحتی در مسیرهای دلخواه ذخیره نمود.

۱-۶-۵- نمایش صحیح کانالها در تصاویر رنگی و سیاه سفید

در پردازش تصویر با OpenCV و کتابخانه‌های مانند Matplotlib، تغییر فضاهای رنگی (مانند تبدیل تصویر رنگی از BGR به RGB) و تنظیم نحوه نمایش تصاویر (مانند cmap برای تصاویر خاکستری) دو موضوع بسیار رایج هستند. در اینجا به جزئیات هر کدام از این موارد پرداخته می‌شود.

۱. تبدیل فضای رنگی از BGR به RGB

OpenCV به طور پیش‌فرض تصاویر رنگی را در فضای BGR (آبی، سبز، قرمز) بارگذاری می‌کند، در حالی که اکثر کتابخانه‌های نمایش تصویر مانند Matplotlib از فضای رنگی RGB استفاده می‌کنند. برای نمایش صحیح یک تصویر رنگی بارگذاری شده توسط OpenCV، باید ترتیب کانالها را از BGR به RGB تغییر داد.

تبدیل از BGR به RGB

○ در OpenCV، می‌توان از کد `cv2.COLOR_BGR2RGB` برای تغییر فضای

رنگی از BGR به RGB استفاده نمود.

کد نمونه

```
import cv2
import matplotlib.pyplot as plt

خواندن تصویر با OpenCV (فضای رنگی BGR)

image_bgr = cv2.imread('path_to_image.jpg')

تبدیل فضای رنگی از BGR به RGB

image_rgb = cv2.cvtColor(image_bgr, cv2.COLOR_BGR2RGB)

نمایش تصویر در فضای RGB با Matplotlib

plt.imshow(image_rgb)

حذف محورها

plt.axis('off')
plt.show()
```

استفاده از کد ۴

– کد ۴: گاهی اوقات در متدهای قدیمی برای تغییر فضای رنگی از BGR به RGB به عنوان مقدار ثابت از ۴ استفاده می‌شد. اما استفاده از `cv2.COLOR_BGR2RGB` بسیار رایج‌تر و خواناتر است.

برعکس کردن کانال‌های رنگی

برای برعکس کردن کانال‌های رنگی (مانند تبدیل BGR به RGB یا برعکس)، یک روش ساده و سریع استفاده از برش آرایه‌ها در پایتون با استفاده از `[-1, :, ...]` است. این روش تمام کانال‌های تصویر را در جهت معکوس مرتب می‌کند.

نحوه استفاده از `[-1, :, ...]` برای برعکس کردن کانال‌های رنگی

اگر فرضاً تصویری دارید که به صورت پیش‌فرض در OpenCV با فرمت BGR بارگذاری شده است. با استفاده از `[-1, :, ...]` می‌توان کانال‌ها را به صورت معکوس تبدیل نمود و آن را به RGB تغییر داد.

```
import cv2
import matplotlib.pyplot as plt

خواندن تصویر با OpenCV (فضای رنگی BGR)

image_bgr = cv2.imread('path_to_image.jpg')

برعکس کردن کانال‌ها (تبدیل BGR به RGB)

image_rgb = image_bgr[:, :, -1]
```

نمایش تصویر در فضای RGB با Matplotlib

```
plt.imshow(image_rgb)
plt.axis('off')
```

حذف محورها

```
plt.show()
```

توضیح [1, ...]

به معنی استفاده از همه ابعاد قبلی است (همه سطرها و همه ستون‌ها).

[1, ...] : به معنی معکوس کردن ترتیب عناصر در آخرین بعد (در اینجا معکوس

کردن کانال‌های رنگی).

چرا از این روش استفاده می‌شود؟

این روش سریع و ساده است و برای بسیاری از کاربردهای ساده کافی است. با

استفاده از این روش، می‌توان به راحتی بدون استفاده از توابع اضافی، ترتیب کانال‌های

رنگی را تغییر داد.

مقایسه با cv2.cvtColor()

هر دو روش (cv2.COLOR_BGR2RGB و [1, ...]) برای تبدیل BGR به

RGB یا برعکس استفاده می‌شوند. روش استفاده از [1, ...] سریع‌تر و کوتاه‌تر

است، اما ممکن است در شرایطی که نیاز به تغییرات پیچیده‌تر در فضای رنگی هست،

استفاده از cv2.cvtColor() مفیدتر باشد.

برای تغییر سریع و ساده ترتیب کانال‌های رنگی (مثلاً تبدیل BGR به RGB یا برعکس)، استفاده از `cv::cvtColor` [۱] بسیار کارآمد است. برای تبدیل‌های پیچیده‌تر در فضای رنگی، از `cv2.cvtColor` استفاده نمود.

۲. استفاده از `cmap` برای نمایش تصاویر خاکستری

برای تصاویر خاکستری، OpenCV به صورت پیش‌فرض تصاویر را به صورت تک‌کاناله می‌خواند. زمانی که خواسته شود این تصاویر را با `Matplotlib` نمایش داد، می‌توان از پارامتر `cmap='gray'` برای نمایش صحیح آنها استفاده نمود. کد نمونه برای نمایش تصویر خاکستری با `cmap='gray'`

```
import cv2
import matplotlib.pyplot as plt

خواندن تصویر به صورت خاکستری

gray_image = cv2.imread('path_to_image.jpg', cv2.IMREAD_GRAYSCALE)
نمایش تصویر خاکستری با استفاده از 'cmap=gray'

plt.imshow(gray_image, cmap='gray')

حذف محورها

plt.axis('off')
plt.show()
```

– `cmap='gray'` : در `Matplotlib`، `cmap` یا "color map" یک پارامتر است که این امکان را می‌دهد نقشه رنگی برای نمایش تصویر تنظیم نمود. برای تصاویر

خاکستری، باید `cmap='gray'` باشد تا تصویر به درستی به صورت سیاه و سفید نمایش داده شود.

– برای تصاویر رنگی : از `cv2.cvtColor()` با `cv2.COLOR_BGR2RGB` استفاده نمود تا تصاویر BGR که توسط OpenCV بارگذاری شده‌اند را به RGB تبدیل نمود و سپس با Matplotlib نمایش داد.

– برای تصاویر خاکستری : از `cmap='gray'` استفاده نمود تا اطمینان حاصل شود تصویر خاکستری به درستی نمایش داده می‌شود. این روش‌ها امکان می‌دهند تصاویر رنگی و خاکستری را به درستی و به شکل مورد نظر پردازش و نمایش داد.

۱-۶-۶-برش زدن قسمتی از تصویر

برای برش تصویر در پایتون با استفاده از کتابخانه‌های مختلف می‌توان دو رویکرد عمده داشت :

۱. برش زدن تصویر با استفاده از دستور clip (کتابخانه OpenCV)

کتابخانه OpenCV یکی از قدرتمندترین کتابخانه‌ها برای پردازش تصویر است. از این کتابخانه می‌توان برای برش زدن تصاویر استفاده کرد. برای برش می‌توان از محدوده (Region of Interest) به صورت مستقیم بهره برد. مثال زیر نحوه برش با استفاده از OpenCV را نشان می‌دهد.

```
import cv2
```

بارگذاری تصویر

```
image = cv2.imread('image.jpg')
```

تعریف محدوده برش: $[y1 : y2, x1 : x2]$

```
cropped_image = image[300:100, 200:50]
```

ذخیره تصویر برش خورده

```
cv2.imwrite('cropped_image.jpg', cropped_image)
```

۲. برش نسبی از تصویر (کتابخانه Pillow)

کتابخانه Pillow که نسخه پیشرفته‌تر PIL است، برای کار با تصاویر و پردازش آنها به شکل نسبی می‌تواند استفاده شود. می‌توان به کمک توابع موجود در این کتابخانه، بخشی از تصویر را بر اساس درصدی از ابعاد تصویر اصلی برش داد.

```
from PIL import Image
```

بارگذاری تصویر

```
image = Image.open('image.jpg')
```

دریافت ابعاد تصویر

```
width, height = image.size
```

محاسبه محدوده برش به صورت نسبی (مثلاً ۲۵ درصد از تصویر)

```
left = width 0.25
```

```
top = height 0.25
```

```
right = width 0.75
```

```
bottom = height 0.75
```

برش تصویر

```
cropped_image = image.crop((left, top, right, bottom))
```

ذخیره تصویر برش خورده

```
cropped_image.save('cropped_image.jpg')
```

در روش اول، مستقیماً از مختصات پیکسل‌ها برای برش استفاده نمود، اما در روش دوم با استفاده از درصدی از ابعاد تصویر می‌توان برش انجام داد.

۱-۶-۷ تجزیه و ترکیب کانال‌های رنگی تصویر با دستورات split و merge

دستورات split و merge در پردازش تصویر برای تجزیه و ترکیب کانال‌های رنگی تصویر استفاده می‌شوند. معمولاً تصاویر رنگی دارای سه کانال RGB (قرمز، سبز، آبی) هستند که هر کانال نشان‌دهنده شدت یک رنگ است. با استفاده از این دستورات می‌توان کانال‌های تصویر را جدا کرده و سپس آن‌ها را مجدداً با هم ترکیب نمود.

۱. دستور split (جدا کردن کانال‌های تصویر)

دستور split کانال‌های مختلف یک تصویر را جدا می‌کند. به عنوان مثال، یک تصویر RGB را به سه کانال قرمز، سبز و آبی تقسیم می‌کند.

```
import cv2
```

بارگذاری تصویر

```
image = cv2.imread('image.jpg')
```

جدا کردن کانال‌های رنگی

```
b, g, r = cv2.split(image)
```

نمایش کانال‌های جدا شده

```
cv2.imshow('Blue Channel', b)
```

```
cv2.imshow('Green Channel', g)
```

```
cv2.imshow('Red Channel', r)
cv2.waitKey(0)

cv2.destroyAllWindows()
```

۲. دستور merge (ترکیب کانال‌های تصویر)

دستور merge کانال‌های جدا شده را دوباره به هم ترکیب می‌کند تا تصویر اصلی یا یک تصویر جدید تولید شود. مثلا، می‌توان کانال‌های جدا شده را دوباره ترکیب کرده یا کانال‌های مختلفی از تصاویر متفاوت را ترکیب نمود.

```
import cv2
image = cv2.imread('image.jpg')

b, g, r = cv2.split(image)

merged_image = cv2.merge([b, g, r])

cv2.imshow('Merged Image', merged_image)
cv2.waitKey(0)

cv2.destroyAllWindows()
```

جدا کردن کانال‌ها

ترکیب دوباره کانال‌ها

نمایش تصویر ترکیب شده

○ در دستور split، کانال‌های رنگی تصویر به صورت مجزا برگردانده می‌شوند.

○ در دستور merge، این کانال‌ها دوباره به تصویر رنگی تبدیل می‌شوند.

فصل دوم

پردازش تصویر و بینایی ماشین – بهبود کیفیت تصاویر

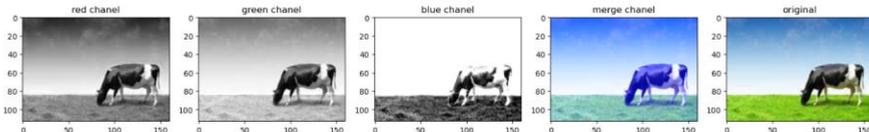
۲- فصل دوم: پردازش تصویر و بینایی ماشین - بهبود کیفیت تصاویر

۲-۱- بهبود کانال‌های رنگی تصویر با استفاده از دستور add

```
b_modify = cv2.add(b,150)
merge = cv2.merge((b_modify,g,r,))

plt.figure(figsize = [20,5])
plt.subplot(151); plt.imshow(r,cmap='gray'); plt.title("red channel");
plt.subplot(152); plt.imshow(g,cmap='gray'); plt.title("green channel");
plt.subplot(153); plt.imshow(b_modify,cmap='gray'); plt.title("blue channel");
plt.subplot(154); plt.imshow(merge[:,::-1]); plt.title("merge channel");
plt.subplot(155); plt.imshow(abitar[:,::-1]); plt.title("original")

Text(0.5, 1.0, 'original')
```


شکل ۲- بهبود کانال‌های رنگی تصویر با استفاده از دستور add

کد بالا با استفاده از OpenCV و Matplotlib برای بارگذاری، تجزیه، و نمایش

کانال‌های رنگی یک تصویر است. در ادامه به صورت مرحله به مرحله تفسیر می‌شود:

۱. بارگذاری تصویر

```
image = cv2.imread('x.jpg')
```

در اینجا، تصویر x.jpg با استفاده از OpenCV بارگذاری می‌شود. تابع cv2.imread()

تصویر را به صورت یک آرایه عددی با ابعاد (عرض، ارتفاع، کانال‌ها) دریافت می‌کند

که در آن هر کانال مربوط به یکی از رنگ‌های RGB (آبی، سبز، قرمز) است.

۲. جدا کردن کانال‌های تصویر

```
b, g, r = cv2.split(image)
```

در این مرحله، کانال‌های آبی (Blue)، سبز (Green) و قرمز (Red) تصویر با استفاده از تابع `cv2.split()` جدا می‌شوند. هر کانال یک ماتریس دو بعدی است که شدت مقادیر هر پیکسل در آن رنگ خاص را نشان می‌دهد.

۳. تغییر کانال آبی

```
b_modify = cv2.add(b, 150)
```

در این مرحله، به تمام مقادیر کانال آبی ۱۵۰ واحد اضافه می‌شود که باعث روشن‌تر شدن کانال آبی می‌گردد. از تابع `cv2.add()` برای جلوگیری از سرریز شدن اعداد استفاده می‌شود.

۴. ترکیب دوباره کانال‌ها

```
merge = cv2.merge([b_modify, g, r])
```

کانال‌های جدا شده (آبی اصلاح شده، سبز و قرمز) مجدداً با تابع `cv2.merge()` ترکیب می‌شوند تا یک تصویر رنگی جدید ایجاد شود.

۵. رسم کانال‌ها و تصاویر

```
plt.figure(figsize = [20,5])
plt.subplot(151); plt.imshow(x, cmap='gray'); plt.title("red channel");
plt.subplot(152); plt.imshow(g, cmap='gray'); plt.title("green channel");
plt.subplot(153); plt.imshow(b_modify, cmap='gray'); plt.title("blue channel");
plt.subplot(154); plt.imshow(merge[ :, :, :-1]); plt.title("merge channel");
plt.subplot(155); plt.imshow(image[ :, :, :-1]); plt.title("original")
```

این بخش از کد، تصاویر را به کمک Matplotlib در قالب چند زیرنمودار (subplot)

نمایش می‌دهد :

○ subplot(151) : کانال قرمز به صورت یک تصویر سیاه و سفید نمایش داده

می‌شود. در نقشه رنگی 'cmap='gray'، شدت قرمز برای هر پیکسل نمایش داده

می‌شود.

○ subplot(152) : کانال سبز به همین صورت نمایش داده می‌شود.

○ subplot(153) : کانال آبی که در مرحله قبل اصلاح شده است، نمایش داده

می‌شود.

○ subplot(154) : تصویر جدیدی که بعد از اصلاح کانال آبی و ترکیب کانال‌ها

ایجاد شده است. توجه نمود که merge [-1 : , : ...] برای تبدیل از BGR به

RGB به کار می‌رود زیرا OpenCV تصاویر را در قالب BGR ذخیره می‌کند اما

Matplotlib آنها را به صورت RGB انتظار دارد.

○ subplot(155) : تصویر اصلی بدون تغییر، برای مقایسه با تصویر ترکیب شده

نمایش داده می‌شود.

این کد تصویری با کانال‌های جداگانه و یک تصویر ترکیب‌شده با کانال آبی روشن‌تر

را نمایش می‌دهد. این تغییر در کانال آبی به وضوح باعث تغییر رنگ در تصویر

ترکیب‌شده می‌شود که رنگ‌های حاوی آبی روشن‌تر دیده خواهند شد.

۲-۲ - چند سیستم رنگی رایج در پردازش تصویر و علوم کامپیوتر

در پردازش تصویر و علوم کامپیوتر، سیستم‌های رنگی مختلفی برای نمایش و پردازش رنگ‌ها استفاده می‌شوند. هر سیستم رنگی از ترکیب کانال‌های مختلف برای نمایش رنگ‌ها استفاده می‌کند. در اینجا چند سیستم رنگی رایج از جمله RGB، Grayscale، و HSV توضیح داده شده است:

۱. RGB (Red, Green, Blue)

سیستم رنگی RGB یکی از پرکاربردترین مدل‌های رنگی است که از سه کانال اصلی: قرمز (Red)، سبز (Green)، و آبی (Blue) تشکیل شده است. رنگ نهایی با ترکیب مقادیر این سه کانال به دست می‌آید.

○ کاربرد: نمایشگرهای دیجیتال، عکاسی، پردازش تصویر

○ مثال: (۰, ۰, ۲۵۵) نشان‌دهنده رنگ قرمز است، زیرا کانال قرمز در حداکثر مقدار خود (۲۵۵) است و کانال‌های سبز و آبی خاموش هستند (۰).

۲. Grayscale (تصویر خاکستری)

در این سیستم، تصویر به صورت تک کانالی نمایش داده می‌شود و هر پیکسل تنها یک مقدار شدت نور دارد که بین ۰ (سیاه) و ۲۵۵ (سفید) متغیر است. این سیستم فاقد رنگ است و تنها مقادیر روشنایی را نمایش می‌دهد.